Środa, 24 listopada 2021 r.

P9_TA(2021)0468

Europejska strategia w sprawie surowców krytycznych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz surowców krytycznych (2021/2011(INI))

(2022/C 224/03)

Parlament Europejski,

— uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności art. 9, 151, 152, 153 ust. 1 i 2, art. 173, który dotyczy polityki przemysłowej UE i odnosi się m.in. do konkurencyjności przemysłu UE, oraz art. 208, który potwierdza, że przy realizacji polityk, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, UE musi brać pod uwagę cele współpracy na rzecz rozwoju,

— uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), a w szczególności art. 3 ust. 3, który odnosi się do rynku wewnętrznego, zrównoważonego rozwoju i społecznej gospodarki rynkowej, oraz art. 5 ust. 3, który odnosi się do zasady pomocniczości,

— uwzględniając Protokół nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności, załączony do TUE i TFUE,

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje [1] (rozporządzenie w sprawie systematyki),

— uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów [2] (rozporządzenie w sprawie przemieszczania odpadów),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/821 z 17 maja 2017 r. ustanawiające obowiązki w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka [3] (rozporządzenie w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037 z 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony przed przywozem towarów subsydiowanych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej [4] (unijne rozporządzenie antysubsydyjne),

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) [5],

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów [6] (dyrektywa ramowa w sprawie odpadów),

— uwzględniając dyrektywę 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniająca dyrektywę 2004/35/WE [7] (dyrektywa w sprawie odpadów kopalnianych),

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych [8] (dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych),

---

[1] Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.
[2] Dz.U. L 190 z 12.7.2006, s. 1.
[3] Dz.U. L 130 z 19.5.2017, s. 1.
[4] Dz.U. L 176 z 30.6.2016, s. 55.
[5] Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 38.
[6] Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.
[7] Dz.U. L 102 z 11.4.2006, s. 15.
[8] Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z 16 kwietnia 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2011/92/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko ([9]) (dyrektywa w sprawie oceny oddziaływania na środowisko),

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ([10]) (dyrektywa ptasia),

— uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ([11]) (dyrektywa siedliskowa),

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z 22 października 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy ([12]) (dyrektywa w sprawie sprawozdawczości niefinansowej),

— uwzględniając porozumienie przyjęte 12 grudnia 2015 r. w Paryżu podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP21) (porozumienie paryskie),

— uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, w tym cel nr 12 „odpowiedzialna konsumpcja i produkcja" oraz cel nr 15 „życie na lądzie",

— uwzględniając Europejski filar praw socjalnych,

— uwzględniając Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka,

— uwzględniając wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w celu odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej,

— uwzględniając wytyczne z 2009 r. dotyczące społecznej oceny cyklu życia produktów przyjęte w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska,

— uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzynarodowej Agencji Energetycznej z maja 2021 r. zatytułowane „The Role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions" [Rola minerałów krytycznych w przejściu na czystą energię],

— uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Agencji Energetycznej z maja 2021 r. pt.: „Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector" [Zeroemisyjność netto do 2050 r.: plan działania dla światowego sektora energii],

— uwzględniając briefing Europejskiej Agencji Środowiska z 13 stycznia 2021 r. zatytułowany „Growth without economic growth" [„Wzrost bez wzrostu gospodarczego"],

— uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska z 30 sierpnia 2021 r. pt. „Improving the climate impact of raw material sourcing" [Zmniejszenie wpływu pozyskiwania surowców na klimat],

— uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES) z 25 marca 2021 r. zatytułowaną „Odporność w zakresie surowców krytycznych: wytyczanie drogi do większego bezpieczeństwa i bardziej zrównoważonego rozwoju",

— uwzględniając sprawozdanie końcowe Komisji z września 2020 r. zatytułowane „Study on the EU's list of Critical Raw Materials (2020)" [Analiza unijnego wykazu surowców krytycznych (2020 r.)] oraz towarzyszące mu zestawienia tematyczne na temat surowców krytycznych,

— uwzględniając prognozę Komisji z 3 września 2020 r. zatytułowaną „Critical Raw Materials for Strategic Technologies and Sectors in the EU" [Surowce krytyczne dla strategicznych technologii i sektorów w UE],

([9]) Dz.U. L 124 z 25.4.2014, s. 1.
([10]) Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.
([11]) Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.
([12]) Dz.U. L 330 z 15.11.2014, s. 1.

Środa, 24 listopada 2021 r.

— uwzględniając sprawozdanie Komisji z 5 listopada 2018 r. zatytułowane „Sprawozdanie na temat surowców krytycznych i gospodarki o obiegu zamkniętym",

— uwzględniając swoją rezolucję z 10 marca 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące należytej staranności i odpowiedzialności przedsiębiorstw ([13]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 16 grudnia 2020 r. w sprawie nowej strategii dla europejskich MŚP ([14]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 25 listopada 2020 r. w sprawie nowej strategii przemysłowej dla Europy ([15]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 10 lutego 2021 r. w sprawie nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym ([16]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ([17]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ([18]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 25 marca 2021 r. w sprawie nowej strategii UE-Afryka – partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu ([19]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 27 kwietnia 2017 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy w sprawie odpadów kopalnianych ([20]),

— uwzględniając wniosek Komisji z 10 grudnia 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i zużytych baterii, uchylającego dyrektywę 2006/66/WE i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 (COM(2020)0798),

— uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 września 2020 r. zatytułowany „Odporność w zakresie surowców krytycznych: wytyczanie drogi do większego bezpieczeństwa i bardziej zrównoważonego rozwoju" (COM(2020)0474),

— uwzględniając komunikat Komisji z 5 maja 2021 r. zatytułowany „Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r. – tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy" (COM(2021)0350),

— uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 października 2020 r. zatytułowany „Program prac Komisji na 2021 r. – Dynamiczna Unia w niestabilnym świecie" (COM(2020)0690),

— uwzględniając komunikat Komisji z 27 maja 2020 r. zatytułowany „Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację" (COM(2020)0456),

— uwzględniając komunikat Komisji z 11 marca 2020 r. zatytułowany „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy" (COM(2020)0098) oraz dokument roboczy służb Komisji z 11 marca 2020 r. zatytułowany „Leading the way to a global circular economy: state of play and outlook" [Wskazując drogę do globalnej gospodarki o obiegu zamkniętym: aktualna sytuacja i perspektywy] (SWD (2020)0100),

— uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 grudnia 2015 r. zatytułowany „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym" (COM(2015)0614),

— uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 marca 2020 r. zatytułowany „Strategia MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy" (COM(2020)0103),

— uwzględniając komunikat Komisji z 18 lutego 2021 r. zatytułowany „Przegląd polityki handlowej – otwarta, zrównoważona i asertywna polityka handlowa" (COM(2021)0066),

— uwzględniając publikację OECD z 12 lutego 2019 r. zatytułowaną „Global Material Resources Outlook to 2060: Economic Drivers and Environmental Consequences" [Prognozowane światowe zasoby materiałów do 2060 r. – czynniki ekonomiczne i konsekwencje środowiskowe],

---

([13]) Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0073.
([14]) Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0359.
([15]) Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0321.
([16]) Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0040.
([17]) Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.
([18]) Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.
([19]) Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0108.
([20]) Dz.U. C 298 z 23.8.2018, s. 132.

— uwzględniając publikację Banku Światowego z 2020 r. zatytułowaną „Minerals for Climate Action: The Mineral Intensity of the Clean Energy Transition" [Minerały wspierające działania na rzecz klimatu: intensywne wydobywanie minerałów dla przejścia na czystą energię],

— uwzględniając konkluzje Rady z dnia 17 grudnia 2020 r. zatytułowane „Ku ekologicznej odbudowie opartej na obiegu zamkniętym",

— uwzględniając konkluzje Rady z dnia 16 listopada 2020 r. zatytułowane „Odbudowa przyspieszająca przechodzenie na bardziej dynamiczny, odporny i konkurencyjny przemysł europejski",

— uwzględniając konkluzje Rady z dnia 28 listopada 2019 r. dotyczące „Gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze budowlanym",

— uwzględniając konkluzje Rady z dnia 4 października 2019 r. zatytułowane „Bardziej zamknięty obieg – przejście do zrównoważonego społeczeństwa",

— uwzględniając art. 54 Regulaminu,

— uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisję Handlu Międzynarodowego,

— uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A9-0280/2021),

A. mając na uwadze, że surowce krytyczne są źródłem tworzenia wartości w przemyśle, a zatem mają znaczący wpływ na sektory niższego szczebla; mając na uwadze, że strategiczne znaczenie ma zmniejszenie zależności UE, zabezpieczenie jej przepływów, łańcuchów wartości i dostaw oraz wspieranie, promowanie i cyfryzacja ekosystemów, ponieważ jest to nowa podstawowa zdolność w międzynarodowej konkurencji (przemysłowej); mając na uwadze, że kompleksowa strategia na rzecz surowców krytycznych powinna obejmować wysokie standardy środowiskowe i społeczne;

B. mając na uwadze, że we wszystkich scenariuszach wzrost liczby ludności i przejście na cyfrowe, wysoce energooszczędne i neutralne klimatycznie gospodarki prowadzą do znacznego zwiększenia zapotrzebowania na surowce krytyczne ([21]);

C. mając na uwadze, że technologie wymagające surowców krytycznych będą mieć kluczowe znaczenie dla zagwarantowania osiągnięcia celów porozumienia paryskiego przez UE i cały świat;

D. mając na uwadze, że kompleksowa strategia UE w zakresie zarządzania surowcami krytycznymi powinna opierać się na wysokich standardach środowiskowych, społecznych i w zakresie praw człowieka, uwzględniając również niedobór naturalnych surowców mineralnych;

E. mając na uwadze, że UE dostarcza obecnie tylko 1 % surowców do produkcji energii wiatrowej, mniej niż 1 % baterii litowo-jonowych, mniej niż 1 % ogniw paliwowych, tylko 2 % surowców istotnych dla robotyki i tylko 1 % ogniw fotowoltaicznych na bazie krzemu ([22]);

F. mając na uwadze, że w komunikacie Komisji w sprawie aktualizacji nowej strategii przemysłowej do 2020 r. wskazano 137 produktów i surowców (stanowiących 6 % całkowitej wartości towarów przywożonych do UE) wykorzystywanych we wrażliwych ekosystemach, od których UE jest w wysokim stopniu uzależniona – głównie w sektorach energochłonnych i ekosystemach zdrowia – a także inne produkty niezbędne do wspierania transformacji ekologicznej i cyfrowej; mając na uwadze, że 52 % z tych produktów jest przywożonych z Chińskiej Republiki Ludowej;

G. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 wpłynęła negatywnie na światowe łańcuchy dostaw i doprowadziła do niedoborów surowców krytycznych w Europie;

([21]) Bank Światowy, „Minerals for Climate Action: The Mineral Intensity of the Clean Energy Transition" [Minerały wspierające działania na rzecz klimatu: intensywne wydobywanie minerałów dla przejścia na czystą energię]; Badanie prognostyczne Komisji Europejskiej; OECD, „Global Material Resources Outlook to 2060: Economic Drivers and Environmental Consequences" [Prognozowane światowe zasoby materiałów do 2060 r. – czynniki ekonomiczne i konsekwencje środowiskowe].

([22]) Badanie prognostyczne Komisji.

H. mając na uwadze, że jednym z największych wyzwań dotyczących surowców krytycznych w Europie jest recykling; mając na uwadze, że sektor recyklingu surowców krytycznych wykazuje duży potencjał tworzenia miejsc pracy; mając na uwadze, że według szacunków do 2035 r. w samym sektorze akumulatorów trakcyjnych w UE powstanie 10,5 tys. miejsc pracy;

I. mając na uwadze, że recykling, zastępowanie oraz zmieniające się wzorce zachowań i konsumpcji mogą przyczynić się do zmniejszenia popytu na surowce krytyczne;

J. mając na uwadze, że według Uniwersytetu Narodów Zjednoczonych w 2016 r. łączną wartość surowców wtórnych zawartych w zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (WEEE) szacowano na około 55 mld EUR ([23]); mając na uwadze, że według tego samego badania 90 % zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na świecie nielegalnie sprzedano lub skierowano na składowiska odpadów;

K. mając na uwadze, że oczywiste jest, iż – również w odniesieniu do przewidywanych nowych obowiązków w zakresie należytej staranności – wymagane są nowe zrównoważone źródła zaopatrzenia oraz że należy wykorzystać potencjał pozyskiwania materiałów zgodnie z wysokimi normami zrównoważonego rozwoju w UE i jej sąsiedztwie, przy jednoczesnym pełnym uwzględnieniu możliwości gospodarki o obiegu zamkniętym, takich jak recykling, projektowanie produktów, zastępowanie i ograniczone wykorzystanie materiałów;

L. mając na uwadze, że Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny w swojej opinii z 25 marca 2021 r. „podkreśla znaczenie rozszerzenia definicji i paradygmatu dotyczących surowców krytycznych. Tradycyjnie przez surowce krytyczne rozumie się materiały pochodzące głównie z sektora górniczego. Jest to zbyt wąski zakres i ogranicza rozwój zielonej energii. Obecnie materiały drewnopochodne mogą być efektywnie wykorzystywane w znacznie większym stopniu niż w przeszłości. Od wyrobów włókienniczych po nowe, lżejsze i bardziej przyjazne dla środowiska technologie baterii – jest to dziedzina, w której następuje bardzo szybki postęp. W biogospodarce tkwią wyjątkowe możliwości zwiększenia odporności gospodarki UE i stabilności geopolitycznej naszego kontynentu. Wykorzystanie materiałów odnawialnych przyczyniłoby się jednocześnie do złagodzenia zmiany klimatu, ponieważ umożliwia utrzymanie w ziemi wywołujących emisje paliw kopalnych, tworząc odporność ekologiczną w sektorach paliw kopalnych";

M. mając na uwadze, że jak zauważono w tej opinii „istnieje bardzo niewiele przykładów wywozu surowców z krajów rozwijających się, który sprzyjałby zrównoważonemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu korzystnemu dla szerokich grup ludności. Często mamy raczej do czynienia z wyzyskiem społecznym i zanieczyszczeniem środowiska. Zazwyczaj jedynie garstka podmiotów odnosi z tego korzyści i znajduje się po stronie wygranych";

N. mając na uwadze, że źródła wielu surowców krytycznych są w wysokim stopniu skoncentrowane poza UE, przy czym Chiny dostarczają do UE 98 % metali ziem rzadkich, Turcja zapewnia 98 % dostaw boranu, a Republika Południowej Afryki zaspokaja 71 % zapotrzebowania UE na platynę, 92 % zapotrzebowania na iryd, 80 % zapotrzebowania na rod i 93 % zapotrzebowania na ruten ([24]);

O. mając na uwadze, że – jak wynika ze scenariuszy na przyszłość – jeżeli chodzi o akumulatory pojazdów elektrycznych i baterie do magazynowania energii, w 2030 r. UE będzie potrzebować nawet 18 razy więcej litu i pięć razy więcej kobaltu, a w 2050 r. prawie 60 razy więcej litu i 15 razy więcej kobaltu w porównaniu z obecnymi dostawami dla całej gospodarki UE ([25]);

P. mając na uwadze, że w UE realizowane są cztery zrównoważone projekty wydobycia litu o łącznej wartości 2 mld EUR, które powinny być operacyjne w latach 2022-2024; mając na uwadze, że oczekuje się, iż do 2025 r. będą one pokrywać do 80 % zapotrzebowania UE na lit w sektorze baterii, co bezpośrednio przyczyni się do naszej strategicznej autonomii;

Q. mając na uwadze, że niedobory surowców krytycznych prowadzą do rosnących obaw w kontekście przemysłu i bezpieczeństwa, zwłaszcza ze względu na przewidywany gwałtowny wzrost produkcji – zwłaszcza produkcji baterii – które mają zasadnicze znaczenie dla przejścia na produkcję energii ze źródeł odnawialnych;

R. mając na uwadze, że UE musi zwiększyć swoją strategiczną autonomię w kluczowych obszarach, takich jak dostawy surowców krytycznych, co ma zasadnicze znaczenie również dla zwiększenia zdolności UE w dziedzinie obronności i przestrzeni kosmicznej;

([23]) Baldé, C.P., Forti V., Gray, V., Kuehr, R., Stegmann, P. „The Global E-waste Monitor – 2017", Uniwersytet Narodów Zjednoczonych, Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny i Międzynarodowe Stowarzyszenie Odpadów Stałych, Bonn/Genewa/Wiedeń, 2017.

([24]) Komunikat Komisji zatytułowany „Odporność w zakresie surowców krytycznych: wytyczanie drogi do większego bezpieczeństwa i bardziej zrównoważonego rozwoju".

([25]) Komunikat Komisji zatytułowany „Odporność w zakresie surowców krytycznych: wytyczanie drogi do większego bezpieczeństwa i bardziej zrównoważonego rozwoju".

S. mając na uwadze, że UE będzie nadal polegać na międzynarodowych łańcuchach dostaw, by zaspokoić swoje zapotrzebowanie na surowce krytyczne, a zatem ważną rolę będą też odgrywać środki zwiększające przejrzystość rynków światowych, ich skuteczność i przewidywalność;

T. mając na uwadze, że sektor surowców tworzy ok. 350 tys. miejsc pracy w UE, a ponad 30 mln osób jest zatrudnionych w sektorach przemysłu wytwórczego niższego szczebla, które są od niego zależne ([26]); mając na uwadze, że przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym mogłoby doprowadzić do wzrostu netto o 700 000 miejsc pracy w UE do 2030 r. ([27]);

U. mając na uwadze, że działalność wydobywcza potencjalnie naraża pracowników na szkodliwe i niebezpieczne warunki; mając na uwadze, że prawa pracownicze i ochrona pracowników są bardzo zróżnicowane na świecie i w poszczególnych kopalniach;

V. mając na uwadze fakt, że surowce krytyczne nie występują oddzielnie, lecz są zmieszane z rudą lub z metalami nieszlachetnymi; mając zatem na uwadze, że ich przetwarzanie wymaga znacznych ilości energii; mając na uwadze, że konkurencyjność i rentowność produkcji zależy w związku z tym od dostępności stabilnej i przystępnej cenowo energii, a także określenia i rozwoju odpowiednich metod, procedur i technologii;

W. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu zatytułowanym „Wzrost bez wzrostu gospodarczego" Europejska Agencja Środowiska twierdzi, iż wzrost gospodarczy jest ściśle związany ze zwiększoną produkcją, konsumpcją i wykorzystywaniem zasobów, co ma negatywny wpływ na przyrodę, klimat i zdrowie ludzkie, oraz że obecne badania sugerują, że wzrost gospodarczy najprawdopodobniej nie może być całkowicie oderwany od wpływu na środowisko;

Wyzwania i szanse

1. uważa, że zintegrowane podejście w całym łańcuchu wartości, od zbierania odpadów i projektowania produktów pod kątem możliwości recyklingu po odzyskiwanie materiałów, jest podstawową strategią mającą na celu zwiększenie podaży surowców krytycznych; ubolewa jednak, że w przypadku zbierania odpadów i projektowania produktów poziom gotowości technologicznej jest niski; podkreśla, że skupienie się wyłącznie na recyklingu nie wystarczy, aby zaspokoić zwiększone zapotrzebowanie na surowce krytyczne; zauważa, że chociaż zastępowanie surowców krytycznych wiąże się z ograniczeniami pod względem wydajności produktów, jest ono nieodłącznym celem dotkniętych sektorów przemysłu i odnośnych projektów badawczych ze względu na wysokie ceny i zależność, a także może pomóc w sprostaniu wyzwaniom dotyczącym wystarczającej ilości surowców krytycznych; podkreśla potrzebę ciągłych wysiłków i wsparcia na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie recyklingu i zastępowania surowców krytycznych oraz projektowania produktów;

2. podkreśla, że pozyskiwanie surowców krytycznych jest związane z położeniem geograficznym, które do tej pory było w dużym stopniu uzależnione od energii ze źródeł kopalnych, a także jest narażone na pośrednie i bezpośrednie ryzyko ucieczki emisji oraz na nieuczciwą konkurencję; zauważa, że pozyskiwanie surowców krytycznych często wiąże się z potencjalnie znaczącymi skutkami dla środowiska, takimi jak utrata różnorodności biologicznej lub zanieczyszczenie powietrza, gleby i wody, a także potencjalne konflikty ze społecznościami lokalnymi; podkreśla potrzebę przejścia na energię ze źródeł odnawialnych w sektorze wydobywczym i rafineryjnym; zauważa w związku z tym, że potrzebna jest aktywna polityka przemysłowa, która wspierałaby ten sektor w jego transformacji, zapewniając dostęp do przystępnych cenowo źródeł czystej energii; zwraca dodatkowo uwagę na korzystne warunki dla niskoemisyjnej i zrównoważonej działalności wydobywczej w UE oraz wzywa do dalszego zbadania możliwości zaopatrywania się w surowce krytyczne w obfitujących w nie państwach członkowskich;

3. ostrzega, że przejście UE na neutralność klimatyczną nie powinno oznaczać zastąpienia zależności od paliw kopalnych zależnością od surowców; podkreśla, że zmiana ta powinna zmniejszyć zależność UE od importowanych surowców krytycznych; podkreśla ponadto rolę, jaką innowacje, nowe technologie, minimalizacja zużycia zasobów oraz utrzymanie i ponowne wykorzystanie cennych surowców w UE mogą odegrać w zmniejszaniu zależności od surowców krytycznych;

([26]) Opinia EKES z 25 marca 2021 r.

([27]) Komunikat Komisji z 2020 r. zatytułowany „Odporność w zakresie surowców krytycznych: wytyczanie drogi do większego bezpieczeństwa i bardziej zrównoważonego rozwoju".

4. zauważa, że rozwój oraz wdrożenie w przyszłości na dużą skalę technologii, w tym nowych zastosowań cyfrowych, produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz baterii dla pojazdów elektrycznych i lekkich środków transportu zwiększy zapotrzebowanie na niektóre surowce krytyczne oraz inne surowce; wzywa do uwzględnienia faktu, że rosnące ambicje państw w zakresie klimatu i technologii cyfrowych zwiększają konkurencję na rynkach światowych i dodatkowo obciążają bezpieczeństwo dostaw w Europie;

5. wzywa Komisję do starannego przeglądu metodyki oceny krytyczności przed 2023 r., tj. przed opublikowaniem kolejnego wykazu surowców krytycznych, aby ocenić, czy wykaz ten wymaga rozszerzenia, biorąc pod uwagę rozwój sytuacji międzynarodowej w kontekście surowców krytycznych, scenariusze dotyczące przyszłego popytu na surowce krytyczne i inne surowce oraz kryteria społeczne i ekologiczne oparte na wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz celach zrównoważonego rozwoju, aby uzyskać szerszy obraz warunków wydobycia na całym świecie; wzywa też Komisję, aby w ramach analizy ryzyka związanego z dostawami należycie uwzględniła wszystkie ekologiczne efekty zewnętrzne wydobycia i przetwarzania; apeluje również o kompleksową debatę z udziałem wszystkich zainteresowanych stron;

6. wzywa Komisję do zwrócenia uwagi nie tylko na surowce krytyczne, ale także na potencjalnie krytyczny charakter innych surowców potrzebnych do silnych łańcuchów dostaw, kontynuowania produkcji i dwojakiej transformacji oraz ich dostępność ze źródeł unijnych, biorąc również pod uwagę niedobór naturalnych minerałów; podkreśla, że poza minerałami specjalistycznymi surowce powszechnie produkowane, takie jak miedź, hel i nikiel, również stają się krytyczne w miarę jak rośnie zapotrzebowanie na nie w społeczeństwie neutralnym dla klimatu;

7. zwraca się do Komisji o przyjęcie całościowego podejścia do oceny skutków konkurowania kilku niskoemisyjnych, cyfrowych i opartych na źródłach odnawialnych technologii o te same surowce krytyczne oraz o zbadanie krytycznych łańcuchów dostaw, także z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych sektorów; podkreśla, że ważne jest, by zapewnić pierwszeństwo zasady „efektywności energetycznej przede wszystkim", zerowych emisji i rozwiązań efektywnie wykorzystujących zasoby;

8. apeluje do Komisji o zapewnienie, aby krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy uwzględniały wyzwania związane ze zrównoważonym pod względem gospodarczym, środowiskowym i społecznym zaopatrzeniem w surowce krytyczne; zwraca się do państw członkowskich o większe inwestycje w recykling surowców krytycznych oraz o uwzględnienie wymogów dotyczących surowców krytycznych, źródeł dostaw i kosztów w krajowych strategicznych planach odbudowy;

9. wzywa do inwestowania w szkolenie i przekwalifikowanie pracowników, w tym poprzez mechanizm sprawiedliwej transformacji, ponieważ umiejętności w dziedzinie wydobycia można wykorzystać w eksploatacji, przetwarzaniu i recyklingu metali i minerałów, najlepiej w tych samych regionach; apeluje do Komisji, aby zadbała o uwzględnianie w odpowiednim finansowaniu również społecznych, związanych z zatrudnieniem i środowiskowych skutków transformacji na byłych obszarach górniczych;

10. wzywa Komisję i państwa członkowskie do jak najszybszego stworzenia projektu IPCEI (ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania) dotyczącego surowców krytycznych, aby strategicznie i w sposób zrównoważony zaplanować nasz popyt na dwojaką transformację, obejmując wymogi, źródła zaopatrzenia oraz koszty (społeczne, środowiskowe i finansowe); podkreśla, że IPCEI powinien obejmować wszystkie istotne tematy, aby ograniczyć krytyczność i zależność, takie jak recykling, ponowne użycie, zastąpienie, ograniczenie wykorzystania materiałów i wydobycie; podkreśla, że projekty te powinny uwolnić niewykorzystany potencjał w krajach UE zasobnych w surowce krytyczne, które dysponują dużymi niewykorzystanymi źródłami;

11. apeluje do Komisji, aby promowała badania naukowe i rozwój oraz umiejętności i kompetencje dotyczące surowców krytycznych na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) jako strategię rozwoju unijnych zaawansowanych technologii, takich jak baterie litowo-jonowe, ogniwa paliwowe, turbiny wiatrowe, elektryczne silniki trakcyjne, fotowoltaika, robotyka, drony, druk 3D i szeroki zakres technologii cyfrowych oraz wyrobów medycznych;

12. wzywa Komisję do przeprowadzenia kompleksowej, naukowej i opartej na dowodach oceny skutków w celu określenia minimalnych ilości surowców krytycznych o strategicznym znaczeniu koniecznych do dwojakiej transformacji;

13. zauważa, że dla UE niezawodne i w pełni funkcjonalne łańcuchy wartości, obejmujące prace poszukiwawcze i recykling, odgrywają kluczową rolę i są warunkiem wstępnym osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu, strategii przemysłowej UE i dwojakiej transformacji oraz zagwarantowania konkurencyjności przemysłowej Unii i jej zdolności do innowacyjności w przyszłości;

14. uważa, że niezbędne są możliwości finansowania zrównoważonej produkcji, przetwarzania lub recyklingu wszystkich surowców krytycznych wymienionych w komunikacie Komisji w sprawie odporności w zakresie surowców krytycznych;

15. wzywa Komisję, aby zaproponowała oparte na wiedzy naukowej kryteria zrównoważonego rozwoju umożliwiające określenie, co stanowi zrównoważoną inwestycję w sektorze wydobywczym w ramach rozporządzenia w sprawie systematyki; Podkreśla, jak potrzebne jest, by unijny przemysł wydobywczy mógł przyczynić się do dwojakiej transformacji ekologicznej i cyfrowej;

16. apeluje o wsparcie i finansowanie ze środków UE rozwoju technologicznego surowców krytycznych w celu poprawy wydajności, ich zastępowalności, procesów recyklingu i zamkniętych cyklów materiałowych; podkreśla w szczególności potrzebę udostępnienia specjalnych instrumentów finansowych oraz ukierunkowanych funduszy na badania naukowe i innowacje (R&I) na rzecz procesów recyklingu i z zadowoleniem przyjmuje propozycję promowania w 2021 r. badań i innowacji dotyczących surowców krytycznych w zakresie przetwarzania odpadów, zaawansowanych materiałów i ich zastępowania w ramach programu „Horyzont Europa", Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz krajowych programów badań i innowacji; podkreśla jeszcze raz znaczenie badań naukowych i innowacji dla poprawy wykonalności procesów rafinacji, w szczególności w przypadku odpadów powydobywczych z kopalń oraz kopalń działających na niewielką skalę; apeluje do Komisji, aby wprowadziła systemy zachęcające do innowacji w dziedzinie nowych technik wydobycia oraz nowych projektów z obszaru działalności wydobywczej prowadzonej na niewielką skalę; apeluje o opracowanie nowych i innowacyjnych technologii w dziedzinie zrównoważonego wydobycia surowców krytycznych w UE;

17. wzywa Komisję, Europejski Bank Inwestycyjny i inne instytucje UE, by we współpracy z partnerami międzynarodowymi zapewniły techniczne i strategiczne wsparcie finansowe dla długoterminowych strategicznych projektów inwestycyjnych dotyczących surowców krytycznych, w tym w celu znalezienia nowych narzędzi podziału ryzyka w sektorze wydobywczym, a także by promowały i wspierały inwestycje w badania naukowe nad zrównoważonym pozyskiwaniem i przetwarzaniem surowców krytycznych oraz zakładami rafinacji, aby były one zgodne z przepisami UE oraz wysokimi standardami społecznymi i środowiskowymi, a tym samym zapewniały równe warunki działania;

Strategiczna autonomia i odporność

18. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie europejskiego sojuszu na rzecz surowców (ERMA) oraz – w kontekście sytuacji geopolitycznej na świecie i potencjalnych napięć handlowych z bogatymi krajami będącymi producentami spoza UE – jego obecne ukierunkowanie na najbardziej krytyczne surowce, a mianowicie na pierwiastki ziem rzadkich i magnesy, a także na ilościowe cele w zakresie zaopatrzenia na rynku krajowym i pozaunijnym, w celu wspierania długoterminowych stosunków dostaw dla ogromnej grupy małych i dużych producentów w UE oraz ograniczenia obecnego uzależnienia od kilku państw spoza UE; podkreśla rolę ERMA jako „platformy inwestycyjnej" i zachęca go do dalszego angażowania się w oceny wstępne w celu odblokowania inwestycji publicznych i prywatnych na rzecz ocenianych pod względem środowiskowym zrównoważonych projektów z zakresu surowców krytycznych;

19. wyraża przekonanie, że dalszy rozwój ERMA jest ważny, głównie w odniesieniu do materiałów, które mają duże znaczenie dla dwojakiej transformacji, takich jak surowce krytyczne potrzebne do magazynowania i konwersji energii;

20. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący uruchomienia systemu monitorowania – za pośrednictwem przyszłego obserwatorium technologii krytycznych – obecnych zależności i zagrożeń związanych z przyszłymi technologicznymi zależnościami, oraz apeluje o ścisłą współpracę między obserwatorium a podmiotami zajmującymi się monitorowaniem popytu na surowce krytyczne;

21. wyraża ubolewanie, że tworzenie strategicznych zapasów nie jest jeszcze częścią planu działania, i wzywa Komisję, aby skupiła się również na zabezpieczeniu dostaw surowców krytycznych w UE poprzez zachęcanie państw członkowskich do prowadzenia strategicznych zapasów w ramach skoordynowanego podejścia, tam gdzie analiza uzna to za stosowne; uważa, że strategiczne gromadzenie zapasów w połączeniu z innymi środkami strategicznymi przyczynia się do zmniejszenia zależności od surowców krytycznych; podkreśla, że zwiększaniu dostępności powinno towarzyszyć zmniejszanie zapotrzebowania przez analizę całego łańcucha wartości – projektu, eksploatacji i wycofania z eksploatacji;

22. uważa, że świadomość możliwych problemów związanych z niedoborami surowców krytycznych jest zbyt niska i należy ją podnieść; wzywa Komisję do rozszerzenia ERMA w celu zacieśnienia współpracy między podmiotami przemysłowymi w całym łańcuchu wartości, państwami członkowskimi, regionami i krajami spoza UE, związkami zawodowymi, społeczeństwem obywatelskim, organizacjami badawczymi i technologicznymi, inwestorami i organizacjami pozarządowymi w sektorach gospodarki UE najbardziej dotkniętych wąskimi gardłami w podaży surowców krytycznych, albo poprzez ramy oferowane przez ERMA, albo poprzez tworzenie sektorowych sojuszy branżowych i sojuszy zainteresowanych stron; podkreśla potencjał projektów krajowych pod względem zatrudnienia i w związku z tym wzywa do wspierania kompleksowego dialogu społecznego; podkreśla w związku z tym pilną potrzebę ściślejszego partnerstwa między podmiotami odpowiedzialnymi za surowce krytyczne, zwłaszcza w regionach wydobywczych, a dalszymi użytkownikami, zwłaszcza innymi sojuszami przemysłowymi, oraz wspólnej świadomości i zobowiązania do zapewnienia zrównoważonych i opartych na obiegu zamkniętym łańcuchów wartości;

23. uważa, że niezbędne są większa koordynacja i wspólne wysiłki na rzecz rozwoju odpornych łańcuchów dostaw, aby zaspokoić przyszłe i obecne zapotrzebowanie przemysłu UE na surowce krytyczne, tak aby uniknąć zakłóceń w łańcuchach dostaw oraz ograniczyć zależność i utrzymać wysokie standardy społeczne i środowiskowe; wzywa Komisję do dopilnowania, by w UE ocena importu i eksportu oraz globalnej podaży i popytu na surowce krytyczne, koordynacja gromadzenia zapasów i monitorowanie zaopatrzenia w surowce krytyczne były realizowane w sposób spójny i konsekwentny, na przykład poprzez ustanowienie grupy zadaniowej do spraw surowców krytycznych;

24. zwraca się do Komisji o zróżnicowanie łańcuchów dostaw zarówno w przypadku źródeł pierwotnych, jak i wtórnych, oraz apeluje o większą przejrzystość informacji dotyczących łańcuchów dostaw;

25. zauważa, że rosnące napięcia między głównymi mocarstwami ujawniły strategiczne słabości UE, zwłaszcza w zakresie zabezpieczenia kluczowych zasobów, w tym surowców krytycznych i materiałów przetworzonych; zauważa ponadto, że monitorowanie zależności towarowych i zabezpieczenie dostępu do surowców krytycznych może zwiększyć odporność zrównoważonych łańcuchów dostaw; zauważa, że w procesie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym należy zwrócić szczególną uwagę na kluczowe łańcuchy dostaw, w których zależność UE od surowców krytycznych jest szczególnie wysoka;

26. przypomina o potencjale gospodarki o obiegu zamkniętym wynikającym z optymalizacji wykorzystania produktów i usług; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały nowe zrównoważone modele biznesowe o obiegu zamkniętym w ramach nowej inicjatywy na rzecz zrównoważonych produktów, w tym produkty jako usługi, o ile pozwalają one oszczędzać zasoby, ograniczać wpływ na środowisko i gwarantować ochronę konsumentów; zwraca się do Komisji i państw członkowskich, aby ułatwiły stosowanie tych podejść poprzez wprowadzenie ram regulacyjnych;

27. uważa, że ważne jest wspieranie podejścia opartego na gospodarce o obiegu zamkniętym w całym – od projektu po odzysk materiałów – łańcuchu wartości technologii kluczowych dla transformacji energetycznej, cyfrowej i w zakresie mobilności, takich jak farmy wiatrowe, elektrownie słoneczne, produkcja baterii, mobilność elektryczna i inteligentne sieci; zwraca się do Komisji, aby potraktowała priorytetowo przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, tak aby zmniejszyć zależność UE od importu, zwiększyć efektywne gospodarowanie zasobami, zoptymalizować ich zużycie oraz zatrzymywać i ponownie wykorzystywać cenne surowce w UE; przypomina o swoim żądaniu zawartym w rezolucji w sprawie nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym, aby rozważyć zaproponowanie, w oparciu o kompleksową ocenę skutków, jasnego i zrozumiałego zharmonizowanego etykietowania trwałości, które mogłoby przybrać formę wskaźnika, oraz możliwości naprawy, która mogłaby przybrać formę jednolitej punktowej oceny naprawy;

28. wzywa Komisję do zacieśnienia współpracy z krajami spoza UE w zakresie zrównoważonego zaopatrzenia w surowce krytyczne, zwłaszcza z partnerami o podobnych poglądach, a także w ramach jej zaangażowania na forum Światowej Organizacji Handlu (WTO);

Zamykanie obiegu materiałów

29. podkreśla potrzebę tworzenia dobrze funkcjonujących rynków wtórnych surowców krytycznych w celu zagwarantowania stałych przepływów wtórnych tych surowców, wzmocnienia ekosystemów przemysłowych UE oraz utrzymania miejsc pracy w sektorze produkcyjnym; wzywa w związku z tym Komisję, aby przeanalizowała saldo przywozu i wywozu wtórnych surowców krytycznych do i z UE, oraz aby szybko ustanowiła obserwatorium rynku kluczowych surowców wtórnych, w tym surowców krytycznych; podkreśla, że przetwarzanie surowców krytycznych w krajach spoza UE musi być zgodne z normami UE; zauważa, że nie istnieje jedno uniwersalne podejście; podkreśla, że zapewnienie czystych i bezpiecznych cykli materiałowych jest warunkiem wstępnym utworzenia wiarygodnego rynku surowców wtórnych w UE;

30. z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący sporządzenia mapy potencjalnych dostaw wtórnych surowców krytycznych z zapasów, odpadów i produktów ubocznych przetwarzania w UE; zachęca Komisję, by potraktowała to zadanie jako priorytet i przeprowadziła je wcześniej niż planowano; zachęca ponadto Komisję do rozszerzenia tego zadania na obecnie dostępne technologie służące do zmniejszania zapotrzebowania na surowce krytyczne i do zwiększania ponownego użycia surowców krytycznych w łańcuchu dostaw; podkreśla potrzebę zachęcania do wprowadzenia instrumentów opartych na współpracy na rynku surowców krytycznych, takich jak unijna platforma surowców, które powinny również obejmować przepływy produktów i tendencje w tym zakresie, aby ocenić, które materiały wtórne mogą zostać poddane recyklingowi;

31. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby uwolniły potencjał projektów wtórnego przetwarzania za pomocą specjalnych zachęt, w tym udzielania licencji w trybie przyspieszonym, oraz by zapewniały zachęty do odzysku surowców krytycznych w celu zapewnienia niezawodnego, bezpiecznego i zrównoważonego dostępu do nich;

32. zauważa, jak ważny jest recykling odpadów, biorąc pod uwagę znaczną zawartość surowców krytycznych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym; zauważa, że zwiększenie recyklingu może nie wystarczyć do ograniczenia wydobycia w perspektywie długoterminowej; zauważa ponadto, że dzięki przejściu na gospodarkę o zwiększonym obiegu zamkniętym można by stworzyć 700 tys. miejsc pracy ([28]), zwłaszcza dodatkowych miejsc pracy w zakładach recyklingu i usługach naprawczych; zauważa, że demontaż i recykling są główną szansą na przywrócenie w UE miejsc pracy w przemyśle; podkreśla ponadto, że w celu zaspokojenia przyszłego zapotrzebowania na surowce można wykorzystać rozwój recyklingu;

33. odnotowuje, że według oczekiwań do połowy lat 30. XXI wieku udział zbieranych litowo-jonowych baterii trakcyjnych nadających się do recyklingu powinien znacznie wzrosnąć, co oznacza powstanie istotnego wtórnego źródła dostaw;

34. zauważa, że aby przemysłowe procesy recyklingu surowców krytycznych odniosły sukces, nadal potrzebne są ogromne inwestycje prywatne i publiczne w infrastrukturę do sortowania, wstępnego przetwarzania i odzyskiwania, w innowacje, badania naukowe i zwiększanie skali technologii oraz w umiejętności, co zapewni możliwości zatrudnienia, które, jak się oczekuje, bardzo wzrosną w nadchodzących dziesięcioleciach; apeluje do Komisji, aby zapewniła zachęty do recyklingu i odzysku surowców krytycznych ze strumieni odpadów pochodzących z działalności wydobywczej, przetwórczej i handlowej, w celu zapewnienia niezawodnego, bezpiecznego i zrównoważonego dostępu do tych surowców;

35. zachęca Komisję, aby zaproponowała minimalne cele dotyczące zawartości surowców krytycznych poddanej recyklingowi oraz specjalne cele dotyczące recyklingu surowców krytycznych wraz z solidnymi ramami monitorowania, wzorując się na wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie baterii i zużytych baterii oraz w oparciu o kompleksową, naukową i opartą na dowodach ocenę wpływu, w której ocenia się minimalne ilości surowców krytycznych wymagane dla produktów, które ułatwią dwojaką transformację, procent tego zapotrzebowania, który mógłby zostać zaspokojony poprzez recykling zgodnie z istniejącymi ocenami, oraz dostępność niezbędnej technologii; zauważa, że żadne cele dotyczące ograniczenia ilości surowców pierwotnych nie powinny skutkować spadkiem całkowitego uzysku surowców poniżej tych minimalnych wielkości;

36. uznaje, że tereny zdegradowane (składowiska odpadów przemysłowych i tamy zbiorników osadowych) często zawierają odrzucone surowce krytyczne, metale ziem rzadkich oraz inne minerały i metale wykorzystywane w produktach technologicznych; w związku z tym zachęca do dokumentowania, oceny i wydobycia cennych materiałów znajdujących się na tych terenach zdegradowanych, w miarę możliwości i praktycznej wykonalności; podkreśla potrzebę objęcia poprawy technologii rafinacji odpowiednimi mechanizmami finansowania badań, rozwoju i innowacji, z myślą o uwolnieniu tego potencjału;

37. podkreśla, że potrzebne są silniejsze kontrole wywozu z UE kluczowych produktów odpadowych pochodzących z surowców krytycznych oraz że należy ustanowić równe reguły gry dla podmiotów zajmujących się recyklingiem, które spełniają normy niezbędne do bezpiecznego i skutecznego odzyskiwania; wzywa Komisję, by podczas przeglądu rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów położyła kres nielegalnemu wywozowi odpadów zawierających surowce krytyczne; wzywa do ustanowienia wymogów, które pozwolą na wywóz odpadów zawierających surowce krytyczne jedynie pod warunkiem zagwarantowania, że zostaną one przetworzone w kraju przeznaczenia w warunkach odpowiadających normom społecznym i środowiskowym UE;

38. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz właściwej zbiórki i recyklingu produktów wycofanych z eksploatacji zawierających surowce krytyczne, zamiast gromadzenia ich w gospodarstwach domowych lub na składowiskach odpadów, lub ich spalania;

([28]) Komunikat Komisji zatytułowany „Odporność w zakresie surowców krytycznych: wytyczanie drogi do większego bezpieczeństwa i bardziej zrównoważonego rozwoju”.

39. zwraca się do Komisji, aby zaproponowała środki w zakresie projektowania produktów, dostosowane do różnych kategorii produktów, umożliwiające łatwą identyfikację i usuwanie części lub komponentów zawierających surowce krytyczne, zwłaszcza w odniesieniu do odpadów pokonsumenckich, oprócz wymogów dotyczących ekoprojektu w celu znacznej poprawy trwałości, wytrzymałości, możliwości naprawy, modułowości, możliwości ponownego wykorzystania i zdolności do recyklingu produktów wycofanych z eksploatacji, wytwarzanych lub sprzedawanych w UE; podkreśla, że środki te powinny zapewnić przewagę konkurencyjną przedsiębiorstwom UE, nie powinny nakładać na nie nieproporcjonalnych obciążeń finansowych i powinny pobudzać innowacje;

40. uważa, że zastępowanie jest przydatne w przypadku gdy surowce krytyczne można zastąpić powszechnie występującym materiałem, ale przynosi niewielkie korzyści, jeżeli sam materiał zastępczy nie ma zrównoważonego charakteru, nie uwzględnia ograniczonego charakteru zasobów, jest krytyczny lub może taki się stać z powodu zastępowania surowca krytycznego; uznaje znaczenie utrzymania jakości produktów i ich rentowności; wzywa Komisję do wspierania i intensyfikacji badań i innowacji w zakresie substytutów dla surowców krytycznych w różnych zastosowaniach;

Zaopatrzenie z UE

41. zauważa, że chociaż inteligentne projektowanie produktów, ponowne wykorzystanie materiałów, zastępowanie ich materiałami pochodzącymi z recyklingu oraz promowanie zmniejszania śladu materiałowego i konsumpcyjnego może znacznie ograniczyć popyt pierwotny, a jego potencjał należy w pełni wykorzystać, to w sytuacji niemożności zaspokojenia podaży surowców krytycznych w sposób ekonomicznie opłacalny za pomocą wspomnianych środków lub gdyby prowadziło ono do obniżenia jakości produktów, potrzebne jest odpowiedzialne i zrównoważone zaopatrzenie w surowce krytyczne po uprzedniej ocenie skutków, aby złagodzić potencjalne skutki społeczne i środowiskowe;

42. podkreśla, że zaopatrzenie pierwotne i wtórne w UE podlega najwyższym na świecie normom środowiskowym i społecznym, które muszą być należycie wdrażane, zapewnia tysiące miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji i ma jest niezbędnym warunkiem wstępnym ekologicznej i cyfrowej transformacji; wzywa zatem wszystkie podmioty do promowania projektów dotyczących odpowiedzialnego i zrównoważonego zaopatrzenia w surowce krytyczne w UE, aby wspierać produkcję lokalną i podnosić świadomość na temat śladu środowiskowego, który pozostawia przywóz surowców krytycznych spoza UE; uważa, że należy to osiągnąć w drodze otwartego i przejrzystego procesu i opartego na wiedzy naukowej z wczesnym udziałem zainteresowanych stron i społeczności lokalnych;

43. zdecydowanie uważa, że odpowiedzialne zaopatrzenie w UE może opierać się tylko na skutecznym dialogu społecznym promującym zdrowie i bezpieczeństwo pracowników, gwarantującym godną pracę i warunki pracy oraz chroniącym prawa pracowników poprzez promowanie równouprawnienia płci; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia pracownikom tego sektora ochrony w postaci odpowiednich środków ochrony osobistej;

44. odnotowuje możliwość rozwoju odpowiedzialnego i zrównoważonego łańcucha wartości baterii poprzez pozyskiwanie surowców krytycznych, takich jak grafit, kobalt i lit, z nowych obiektów w UE;

45. odnotowuje plan Komisji dotyczący uruchomienia programów obserwacji Ziemi i teledetekcji do badania zasobów, operacji i zarządzania środowiskowego po zamknięciu; zauważa, że nadzór regulacyjny w trakcie eksploatacji można rozszerzyć przez wykorzystanie metod teledetekcji;

46. zauważa, że reorientacja na gospodarkę o obiegu zamkniętym w wielu gałęziach przemysłu i usług w UE wymaga szczególnych umiejętności i kompetencji, aby zapewnić wysoką efektywność środowiskową i bezpieczeństwo pracowników, oraz podkreśla szczególną rolę, jaką odgrywają w tej transformacji pionierzy, MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up; zauważa ponadto, że sektor wydobywczy jest w coraz większym stopniu zautomatyzowany, podczas gdy recykling i regeneracja są nadal bardziej pracochłonne; podkreśla znaczenie utrzymania, rozwoju i tworzenia odpowiedniej wiedzy fachowej i umiejętności w zakresie technologii wydobywczych i przetwórczych, a także recyklingu i innych odpowiednich technologii w UE, w odniesieniu zarówno do surowców krytycznych, jak i produktów ubocznych, gdyż niektóre z nich można wykorzystać do produkcji wysoce zaawansowanych produktów chemicznych; stwierdza z ubolewaniem, że surowce wydobywane obecnie w UE muszą być często eksportowane do Azji w celu rafinacji, ponieważ w UE utracono odpowiednie know-how i technologie, co stanowi kolejną zależność;

47. wzywa Komisję, by domagała się skutecznego wykorzystania ubocznych strumieni procesów przemysłowych zawierających surowce krytyczne; podkreśla, że szczególnie w przemyśle wydobywczym istnieje wielki potencjał odzysku i separacji metali ziem rzadkich;

48. odnotowuje ważną rolę, jaką odgrywają państwa członkowskie w zwiększaniu zrównoważonej krajowej podaży surowców krytycznych ze źródeł pierwotnych i wtórnych; wzywa państwa członkowskie do poprawy terminowości, przewidywalności i przejrzystości procesów zatwierdzania projektów dotyczących poszukiwania i pozyskiwania surowców, bez obniżania norm środowiskowych i społecznych;

49. apeluje do Komisji i państw członkowskich o dopilnowanie, aby zrównoważone zaopatrzenie w surowce krytyczne opierało się na podejściu starannie równoważącym zarówno zwiększone zapotrzebowanie UE na pozyskiwane w sposób zrównoważony surowce krytyczne, jak i potrzebę ochrony przyrody i różnorodności biologicznej;

50. podkreśla, że większa i bardziej elastyczna przewidywalność i skuteczność, a także nadanie priorytetu kluczowym czynnikom, takim jak konkurencyjne dostawy energii odnawialnej i – przejściowo – niskoemisyjnej, pomoże odblokować niezbędne inwestycje;

51. oczekuje, że Komisja przedstawi dalsze szczegóły dotyczące uruchomienia projektów w zakresie surowców krytycznych jako alternatywnego modelu biznesowego i źródła regionalnego zatrudnienia wobec górnictwa węglowego i w innych regionach w okresie przejściowym;

Dywersyfikacja

52. wzywa Komisję do rozwijania stosunków ze wszystkimi krajami UE będącymi dostawcami surowców krytycznych, do systematycznego i strategicznego budowania nowych partnerstw w zakresie surowców krytycznych, w miarę możliwości we współpracy z naszymi sojusznikami, z uwzględnieniem suwerenności krajów spoza UE nad ich zasobami, tak aby surowce krytyczne stały się źródłem dobrobytu dla krajów rozwijających się, do promowania udziału MŚP i uczynienia z tego przedsięwzięcia zadania horyzontalnego unijnej polityki zewnętrznej i wewnętrznej oraz do przedstawienia wyników w 2021 r.; z zadowoleniem przyjmuje plany Komisji dotyczące ustanowienia silnych i wspierających partnerstw międzynarodowych dzięki zatwierdzeniu globalnego programu na rzecz surowców, którego celem będą strategiczne partnerstwa UE zapewniające zarówno bezpieczeństwo dostaw, jak i korzyści rozwojowe;

53. podkreśla, że jeśli Europejski Zielony Ład po prostu spowoduje przeniesienie emisji gazów cieplarnianych z UE do jej partnerów, nie będzie on mieć żadnego wpływu na zmianę klimatu; w związku z tym apeluje do UE, aby dążyła do zawarcia możliwych do wyegzekwowania porozumień wielostronnych dotyczących powstrzymania globalnego ocieplenia oraz upowszechniania unijnych standardów środowiskowych, w tym w zaopatrzeniu i przetwórstwie; uważa, że UE będzie musiała opracować nowe umowy handlowo-inwestycyjne, nowe modele pomocy finansowej i technicznej oraz, bardziej ogólnie, nowe podejście do dyplomacji międzynarodowej mające na celu zapewnienie równych warunków działania;

54. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie UE na rzecz odpowiedzialnego i zrównoważonego zaopatrzenia i zachęca Komisję do przyjęcia za punkt wyjścia normy dotyczącej odpowiedzialnego wydobycia opracowanej przez inicjatywę na rzecz zapewnienia odpowiedzialnego wydobycia (Initiative for Responsible Mining Assurance), z uwzględnieniem potrzeb MŚP; podkreśla potrzebę wsparcia tego zobowiązania przez konkretną pomoc techniczną, transfer wiedzy, rozwój umiejętności, instytucji i ram prawnych, rozwój instytucjonalny oraz dialog polityczny z krajami partnerskimi; podkreśla potrzebę jednolitej polityki w sprawie norm etycznych zaopatrzenia w surowce krytyczne; podkreśla potrzebę zmobilizowania większej liczby podmiotów państwowych i prywatnych do przyjęcia i wdrożenia norm zrównoważonego rozwoju;

55. z zadowoleniem przyjmuje publiczne zobowiązanie Komisji do przedstawienia wniosku ustawodawczego w sprawie należytej staranności i odpowiedzialności przedsiębiorstw w 2021 r. i nalega, by przepisy te przyczyniły się do rozwiązania problemu naruszania praw człowieka oraz norm społecznych i środowiskowych w łańcuchach wartości; przypomina o swojej rezolucji zawierającej zalecenia dla Komisji dotyczące należytej staranności i odpowiedzialności przedsiębiorstw;

56. uważa, że umowy międzynarodowe powinny wytyczać drogę w kierunku bardziej odpowiedzialnego i zrównoważonego zaopatrzenia w skali światowej; wzywa do zacieśnienia współpracy w celu opracowania międzynarodowych porozumień dotyczących lepszego monitorowania, powiadamiania i wdrażania ograniczeń eksportu surowców krytycznych, promowania odpowiedzialnego zaopatrzenia i zwiększenia obiegu zamkniętego w tym sektorze;

57. ponawia swój apel zawarty w rezolucji w sprawie nowej strategii UE-Afryka wzywający do sprawiedliwej i zrównoważonej eksploatacji surowców krytycznych w Afryce; wspiera Komisję w jej staraniach na rzecz zawarcia nowych partnerstw dotyczących surowców krytycznych z krajami afrykańskimi, w celu wzmocnienia łańcucha wartości w Afryce tak, aby stał się bardziej zrównoważony pod względem etycznym, środowiskowym i technologicznym oraz aby umożliwiał wsparcie ze strony UE w budowaniu zdolności;

58. wzywa Komisję do wzmocnienia działalności normalizacyjnej na odpowiednich forach międzynarodowych w odniesieniu do wysokiej jakości komponentów zawierających surowce krytyczne, gdyż jest to ważne dla przedsiębiorstw unijnych, w szczególności MŚP;

59. wzywa do rozpowszechniania zrównoważonych praktyk rolniczych korzystnych dla zrównoważonej gospodarki fosforem; zwraca uwagę na synergię takich praktyk z ograniczaniem śladu klimatycznego i śladu bioróżnorodności;

60. zwraca się do Komisji, aby zaproponowała skuteczne ogólnounijne zasady dotyczące systemu zbiórki odpadów w celu podwyższenia wskaźników zbierania zużytych produktów, które zawierają surowce krytyczne; wzywa Komisję, aby dokonała oceny – oprócz innych możliwości rozszerzonej odpowiedzialności producenta – wprowadzenia systemów zwrotu kaucji do przepisów UE dotyczących odpadów, w szczególności do dyrektywy w sprawie WEEE, z uwzględnieniem właściwości różnych produktów, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności systemów we wszystkich państwach członkowskich, w celu zachęcenia konsumentów, aby oddawali wycofane z eksploatacji urządzenia elektryczne i elektroniczne – zwłaszcza urządzenia małogabarytowe – do specjalnych punktów zbiórki i recyklingu, w oparciu o pozytywne doświadczenia zdobyte w ramach systemów zwrotu kaucji za szkło i tworzywa sztuczne w wielu państwach członkowskich;

61. ubolewa, że niski poziom recyklingu w niektórych zastosowaniach ([29]), a także wywóz aluminiowych odpadów i złomu ([30]) poskutkowały niższym wskaźnikiem udziału surowca pochodzącego z recyklingu po wycofaniu z eksploatacji (EOL-RIR), niż był możliwy do osiągnięcia; podkreśla, że UE powinna dążyć do wdrożenia środków, umożliwiających osiągnięcie wskaźnika udziału surowca pochodzącego z recyklingu po wycofaniu z eksploatacji na poziomie 100 % w przypadku aluminium;

62. wzywa Komisję, aby priorytetowo traktowała wydobycie surowców krytycznych z istniejących krajowych kopalń – tj. z odpadów przeróbczych, skały płonnej, składowisk odpadów i poprzez skuteczniejsze górnictwo miejskie – zamiast z nowo powstających kopalń, o ile jest ono zrównoważone, tzn. jeżeli wpływ na środowisko, w tym wskutek zużycia energii i substancji chemicznych, jest mniejszy; podkreśla, że wydobycie i późniejsza rekultywacja muszą być prowadzone przy użyciu najlepszych dostępnych technik, gwarantujących najlepsze wyniki w zakresie ochrony środowiska i rentowności;

63. apeluje do Komisji, aby zwróciła szczególną uwagę na fazę poeksploatacyjną projektów wydobywczych oraz fazę wycofywania z eksploatacji surowców krytycznych, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami przewidzianą w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, szczególnie w przypadku, gdy surowce te są również substancjami niebezpiecznymi;

64. wyraża przekonanie, że zezwolenia i koncesje górnicze powinny zawierać wymogi dotyczące bezpiecznego, skutecznego i zrównoważonego odzyskiwania i przetwarzania wszystkich surowców krytycznych, które nadają się do ekonomicznego i technicznego odzyskiwania; zwraca się do Komisji o pilne wdrożenie postulatów Parlamentu zawartych w jego rezolucji w sprawie wdrożenia dyrektywy w sprawie odpadów kopalnianych; powtarza, że kwestionariusz wykorzystywany obecnie jako system sprawozdawczości zgodnie z art. 18 dyrektywy nie jest przystosowany do swojego celu, oraz zwraca się do Komisji o utworzenie zharmonizowanego, cyfrowego i przejrzystego unijnego systemu rejestracji, który opierałby się na zharmonizowanych definicjach i kryteriach obróbki odpadów wydobywczych oraz obejmowałby wszystkie odpowiednie dane na temat wpływu na środowisko, w tym stężeń substancji w odpadach;

65. wzywa Komisję, aby zaostrzyła egzekwowanie przepisów i zapewniła pełne wdrożenie obecnego prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska oraz aby w miarę potrzeb zaproponowała zmiany w prawodawstwie;

([29]) Podczas gdy wskaźnik udziału surowca pochodzącego z recyklingu po wycofaniu z eksploatacji w Europie w przypadku aluminium wykorzystywanego w transporcie i budownictwie wynosił ponad 90 %, w 2013 r. tylko 60 % aluminium wykorzystywanego w opakowaniach podlegało recyklingowi.

([30]) „Jeśli UE przetwarzałaby na swoim terytorium aluminiowe odpady i złom wywiezione w 2015 r., wskaźnik udziału surowca pochodzącego z recyklingu po wycofaniu z eksploatacji wzrósłby do 16 %" (Passarini i in., 2018) – z dokumentu Komisji „Badanie dotyczące unijnego wykazu surowców krytycznych".

66. zachęca, aby przeprowadzić kompleksową ocenę włączenia sektora wydobywczego w zakres dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych z uwagi na duży wpływ, jaki na środowisko wywiera działalność wydobywcza, projekty wydobywcze, przeciętnie o dużej skali, zróżnicowanie standardów zarządzania zanieczyszczeniami stosowanych na terenach wydobywczych w UE oraz potencjalne rozszerzenie działalności wydobywczej surowców krytycznych w UE; proponuje wskazanie najlepszych dostępnych technik rekultywacji kopalń, w szczególności w odniesieniu do gleby i wody;

67. zachęca Komisję, aby dokonała przeglądu dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w celu zagwarantowania, że w przypadku projektów wydobywczych niezależnie od ich skali zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko i że ocen tych dokonuje niezależna strona trzecia;

68. uważa, że emisje pochodzące z działalności wydobywczej i przywozu surowców krytycznych powinny być objęte przyszłym mechanizmem dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO2;

69. zwraca uwagę na wyzwania i zagrożenia związane z górnictwem na obszarach chronionych, tj. obszarach Natura 2000, i uważa, że górnictwo na tych obszarach powinno pozostać ściśle ograniczone; podkreśla, że górnictwo na obszarach chronionych podlega warunkom określonym w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej, oraz podkreśla, że wszelkie nowe projekty górnicze lub wydobywcze muszą zostać poddane szczegółowej ocenie oddziaływania na środowisko w celu zminimalizowania ich wpływu na środowisko; wzywa państwa członkowskie i przemysł górniczy, aby zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci" podjęły odpowiednie środki ochronne w celu zachowania i przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków, dla których teren został wyznaczony; podkreśla w związku z tym wytyczne Komisji w sprawie wydobycia minerałów nieenergetycznych w odniesieniu do sieci Natura 2000 ([31]), a także odpowiednie studia przypadków i najlepsze praktyki;

70. przypomina o zobowiązaniu Komisji do zapewnienia, że nie będzie można wydobywać ani wykorzystywać bogactw mineralnych występujących na dnie morza międzynarodowego, zanim nie zostanie odpowiednio zbadany wpływ górnictwa głębokomorskiego na środowisko morskie, bioróżnorodność i działalność człowieka, zanim nie zostaną poznane zagrożenia i nie zostanie udowodnione, że technologie i praktyki operacyjne nie wyrządzają poważnych szkód w środowisku, zgodnie z zasadą ostrożności, oraz wzywa Parlament i Radę do podjęcia takiego samego zobowiązania; zachęca Komisję do przełożenia tego zobowiązania na konkretne działania, aby chronić te bardzo narażone na zagrożenia ekosystemy;

71. apeluje do Komisji, aby rozważyła opcje ustawodawcze zgodne z konwencjami z Espoo i Aarhus w celu zagwarantowania, że władze lokalne przyjmą i będą egzekwować prawo społeczności lokalnych do skutecznego i włączającego udziału w procedurach wydawania zezwoleń na nowe projekty w zakresie wydobycia i poszukiwania złóż, na każdym etapie projektów wydobywczych oraz – jeśli wymaga tego zezwolenie – przy składaniu wniosków o rozbudowę istniejących kopalń, a także w celu zapewnienia społecznościom lokalnym prawa do korzystania ze skutecznych mechanizmów odwoławczych regulowanych przez niezależne sądy i organy nadzoru wolne od wszelkich konfliktów interesów;

72. z zadowoleniem przyjmuje nacisk surowce krytyczne w komunikacie Komisji w sprawie przeglądu polityki handlowej; wzywa do asertywnej polityki handlowej, z akcentem na dywersyfikację i odporność łańcuchów dostaw, a także na priorytetowe traktowanie poprawy mechanizmów globalnych i unijnych w celu stworzenia korzystnych warunków handlowych dla przemysłu UE;

73. podkreśla, że przemysł UE stoi w obliczu ostrej międzynarodowej konkurencji o dostęp do surowców i jest narażony na środki ograniczające wywóz stosowane przez kraje spoza UE; przyznaje, że globalny wzrost popytu prawdopodobnie doprowadzi do wzrostu cen, i zachęca Komisję do przedstawienia analizy w tym zakresie;

74. apeluje do Komisji, aby maksymalnie zróżnicowała źródła dostaw surowców krytycznych, zwiększyła efektywność wykorzystania zasobów i nie koncentrowała się na niewielkiej liczbie państw spoza UE, poprzez wspieranie inwestycji w ramach długoterminowej międzynarodowej strategii pozyskiwania surowców, angażującej unijnych i międzynarodowych partnerów oraz MŚP; podkreśla, że cel ten należy osiągnąć, rozszerzając istniejące partnerstwa i umowy handlowe oraz zawierając nowe umowy strategiczne lub wspólne przedsięwzięcia UE z krajami bogatymi w zasoby i innymi krajami zaopatrzenia o podobnych poglądach, zgodnie z jasno określonymi priorytetami; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje trwający dialog z Kanadą, Australią i Chile, mający na celu wzmocnienie stosunków handlowych w zakresie surowców krytycznych; apeluje do Komisji, aby dalej zacieśniała współpracę podczas kolejnej konferencji UE-USA-Japonia na temat materiałów krytycznych; podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy z kluczowymi dostawcami międzynarodowymi na Bałkanach Zachodnich, w Europie Wschodniej, Ameryce Łacińskiej i Afryce, oraz z Chinami i innymi krajami rozwijającymi się globalnego Południa;

([31]) Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, „Wytyczne w sprawie wydobycia minerałów nieenergetycznych a sieć Natura 2000 – streszczenie", Komisja Europejska, Bruksela, 2019.

75. podkreśla, że przyszłe unijne umowy o handlu i partnerstwie mogą nie tylko zwiększyć bezpieczeństwo dostaw, ale także zapewnić niezawodne ramy polityczne i gospodarcze, oraz że umowy te powinny zawierać szczegółowe postanowienia dotyczące surowców krytycznych, co Komisja zapowiedziała w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich", aby wspierać współpracę, zapewnić zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami, eliminować ograniczenia wywozowe i ich unikać, a także zapewnić zgodność z obecnymi zasadami dotyczącymi bezpośrednich inwestycji zagranicznych przed założeniem działalności gospodarczej i po jej założeniu; apeluje do Komisji o dalsze usprawnianie monitorowania i egzekwowania umów o wolnym handlu, w tym rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, aby zobowiązania i postanowienia dotyczące odpowiedzialnego pozyskiwania surowców krytycznych zostały określone, aby partnerzy handlowi ich przestrzegali, a także aby uwzględnić ewentualne obawy społeczności dotkniętych działalnością wydobywczą; podkreśla, że powinno to należeć do priorytetowych zadań głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych;

76. apeluje do Komisji, aby poczyniła zainicjowała dyskusję na forum WTO na temat ograniczeń w zwiększaniu skali gospodarki o obiegu zamkniętym powodowanych przez wymogi dotyczące zawartości lokalnej, budowała silniejsze partnerstwo z różnymi regionami świata, w szczególności Afryką, oraz dopilnowała, by umowy o wolnym handlu odzwierciedlały ambitniejsze cele gospodarki o obiegu zamkniętym;

77. apeluje o bardziej rygorystyczne stosowanie reguł pochodzenia w celu ochrony produkcji surowców i zapobiegania obchodzeniu przepisów w tych regionach, w których podmioty gospodarcze podlegają mniej rygorystycznym wymogom w zakresie zrównoważonego rozwoju i dotacji przemysłowych; podkreśla, że wszelkie nowe działania przedsiębiorstw działających na rynku UE w zakresie pozyskiwania surowców muszą być zgodne z rozporządzeniem w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami, z zasadami odpowiedzialnego pozyskiwania surowców opisanymi w dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej, a także z międzynarodowymi standardami odpowiedzialnego pozyskiwania towarów; apeluje o wprowadzenie zakazu importu surowców krytycznych powiązanych z łamaniem praw człowieka i praw pracowniczych, takim jak praca przymusowa lub praca dzieci;

78. podkreśla, że skuteczny wielostronny system handlowy oparty na zasadach jest niezbędny do swobodnego i zrównoważonego przepływu surowców krytycznych; wyraża zaniepokojenie z powodu ograniczenia przez niektórych członków WTO, w tym Chiny, wywozu surowców krytycznych i wzywa wszystkich członków, aby powstrzymali się od prowadzenia takiej polityki; apeluje zatem do Komisji, aby wykorzystała fora międzynarodowe do zahamowania takich zakłócających ograniczeń eksportu surowców krytycznych; ponawia w związku z tym apel do Komisji o podwojenie wysiłków na rzecz realizacji ambitnej reformy WTO, aby zwalczać zakłócenia w handlu międzynarodowym i nieuczciwe praktyki handlowe, zapewnić stabilne i przewidywalne międzynarodowe środowisko handlowe oraz zagwarantować uczciwą i efektywną konkurencję na całym świecie;

79. z zadowoleniem przyjmuje wspólne oświadczenie z trójstronnego spotkania ministrów handlu Japonii i Stanów Zjednoczonych oraz Komisji; popiera zaproponowaną definicję subsydiów przemysłowych; stwierdza z zadowoleniem, że taka definicja wykracza poza definicje zawarte w porozumieniu WTO w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych oraz unijnego rozporządzenia antysubsydyjnego i zawiera szerszą definicję subsydium; uważa, że takie środki mają kluczowe znaczenie dla wyrównania międzynarodowych szans w dziedzinie surowców krytycznych, ponieważ subsydia przemysłowe, zwłaszcza w Chinach, poważnie zagrażają przemysłowi i pracownikom w UE, gdyż zakłócają międzynarodową konkurencję;

80. z zadowoleniem przyjmuje wspólną inicjatywę UE i USA dotyczącą rozwiązania problemu nadmiernych zdolności produkcyjnych stali i aluminium na świecie oraz apeluje o kompleksowe i szybkie środki w celu pociągnięcia do odpowiedzialności krajów takich jak Chiny, które wspierają politykę zakłócającą handel; przypomina jednak Komisji, że obecnie amerykańskie taryfy celne na mocy sekcji 232 pozostają w mocy i że kwestia ta musi zostać pilnie rozwiązana;

81. zgadza się z oceną Komisji, że rozliczanie płatności przywozowych UE za surowce krytyczne w euro zamiast w innych walutach międzynarodowych przyniosłoby pewne korzyści, takie jak zmniejszenie zmienności cenowej, i przyczyniłaby się do zmniejszenia zależności importerów z UE i eksporterów spoza UE od rynków finansowania dolarowego;

o

o o

82. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.